

Thomas More Kempen
Lerarenopleiding campus Vorselaar
Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs
Lepelstraat 2, 2290 Vorselaar
Tel: +32 (0)14 50 81 60

Lesvoorbereiding

Student: **Elise Van der Vliet**
2 Baso a tel.
E-mail:
Elise.vandervliet@student.thomasmore.be

Stage-oefenles
 Proefles
 Observatie

Datum stage:

Uur:

School:

Klassengroep: 1^e jaar ASO (moderne)

Aantal ln.: 22 leerlingen

Lokaal:

Vak: Nederlands

Mentor:

Docent:

Lesonderwerp

Houd rekening met je doelpubliek!

Lesmethode: Frappant 1(ASO): les 13 houd rekening met je doelpubliek (pagina 82-84)

Bronnen

Vandromme, J., Lambaerts, E., Poignie, L., Van Aerde, S., & Van Damme, S. (2012). Frappant 1 Leerwerkboek. Kalmthout, België: Pelckmans.

Vandromme, J., Lambaerts, E., Poignie, L., Van Aerde, S., & Van Damme, S. (2012). Frappant 1 Bronnenboek. Kalmthout, België: Pelckmans.

VVKSO. (2010, september). Leerplan Nederlands eerste graad A-stroom. Opgehaald van Vlaams Verbond van het Katholiek Secundair Onderwijs: <http://ond.vvkso-ict.com/leerplannen/doc/Nederlands-2010-016.pdf>

Beginsituatie

/

Vormingsdoelen

Met deze les wil ik de leerlingen graag bijbrengen dat ze soms hun taalgebruik, inhoud en kanaal van communicatie moeten aanpassen aan hun doelpubliek. Het is belangrijk dat de leerlingen reflecteren op hun taalhandelingen, normen, houdingen, vooroordelen en rolgedrag via taal. Dit zal er ongetwijfeld voor zorgen dat ze meer inzicht krijgen in gepast taalgebruik rekening houdend met verscheidene externe factoren. Deze vaardigheid zullen ze veel nodig hebben in de toekomst en het dagelijks leven.

Leerplan & Concrete lesdoelen

Leerplan	NEDERLANDS EERSTE GRAAD A-STROOM LEERPLAN SECUNDAIR ONDERWIJS VVKSO – BRUSSEL D/2010/7841/016 September 2010
Leerplandoelen:	<p>De leerlingen kunnen...</p> <p>10 de volgende tekstsoorten voor leeftijdsgenoten lezen (verwerkingsniveau: beoordelen):</p> <ul style="list-style-type: none">- Brieven;- Informatieve teksten, inclusief informatiebronnen. <p>15 de volgende tekstsoorten produceren (verwerkingsniveau: structureren): een informatief stuk voor bekende leeftijdsgenoten.</p> <p>22 met het oog op doeltreffende communicatie kunnen de leerlingen in voor hen relevante taalgebruikssituaties reflecteren op:</p> <ul style="list-style-type: none">- Normen, houdingen, vooroordelen en rolgedrag via taal;- Hun taalhandelingen;- Taalgedragconventies.
Concrete lesdoelen:	<p>De leerlingen kunnen de begrippen</p> <ul style="list-style-type: none">- teksttype- zender- ontvanger <p>in eigen woorden uitleggen. (opfrissen van leerstof)</p> <p>De leerlingen kunnen na het lezen van een korte tekst/boodschap het teksttype, de zender en de ontvanger achterhalen.</p> <p>De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen/ verklaren waarom het bepaald taalgebruik wel of niet gepast is.</p> <p>De leerlingen kunnen na het lezen van een korte tekst/boodschap het doelpubliek achterhalen</p> <p>De leerlingen kunnen uitleggen hoe de auteur en/of illustrator met het doelpubliek rekening hield.</p> <p>De leerlingen kunnen synoniemen van bepaalde woorden terugvinden in een tekst.</p>

	<p>De leerlingen kunnen specifieke elementen uit korte berichten/boodschappen selecteren en verklaren waarom die minder gepast zijn, rekening houdend met de ontvanger.</p> <p>De leerlingen kunnen teksten herschrijven, zodat ze passen bij het opgegeven doelpubliek.</p>
--	--

Werkpunten

- ✓ Ik ga proberen om extra aandacht besteden aan het correct stemgebruik. Vooral het verheffen van mijn stem (om luid te spreken, roepen) vind ik moeilijk. Hiervoor heb ik tijdens de sessies logopedie enkele oefeningen geleerd, zoals bijvoorbeeld "zoemen" om mijn stem op te warmen voor de aanvang van de les.
- ✓ Tijdens deze stageles ga ik ook proberen om extra aandacht te besteden aan differentiatie. Lesgeven op maat van elke leerling is nog een werkelijke uitdaging voor mij. Dit aspect staat of valt afhankelijk van de voorbereiding. Ik ga hier dus extra aan besteden bij het uitwerken van de les.

Leerinhoud (+ timing)	Methode	Materiaal
OIENTERINGSFASE		
<p>Timing: 10 minuten</p> <p>Herhaling les 3: het communicatiemodel → Opfrissen van de leerstof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zender - Ontvanger - Boodschap - Bedoeling - Kanaal - Effect - Teksttype <p>→aanhalen van het thema van de les: rekening houden met je doelpubliek!</p>	<p>Lkr: Goedemorgen iedereen, mijn naam is Elise Van der Vliet en ik zal jullie leraar Nederlands zijn voor vandaag. Ik zou graag hebben dat jullie snel een naamkaartje maken. <i>~ leerlingen maken een naamkaartje ~</i></p> <p>lkr: Wie kijkt er vaak TV?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wanneer kijk je meestal TV? - Waar kijk je naar? - Heb je een lievelingsprogramma/ moment om televisie te kijken? - Vinden jullie de onderbrekingen tijdens een film of programma ook zo vervelend? - Waarom vind je dit vervelend of juist niet vervelend? - Kijken jullie naar de reclamespots? <p>Ik heb een link in de PowerPoint gezet naar een reclamespot die ik best nog wel grappig vond. Ik ben er zeker van dat jullie het ook zullen kennen. <i>~klikken op afstandsbediening om het filmpje te openen~</i></p> <p>Lkr: Herkennen jullie de reclamespot?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat loopt er hier helemaal mis? → de garagist houdt geen rekening met zijn doelpubliek. - Waarover gaat het eigenlijk? →Het is reclame voor bpost bank. Ze zeggen dat zij wél duidelijke informatie geven en alles uitleggen zodat jij het ook begrijpt, zelfs over ingewikkelde zaken zoals beleggingen. Hun slogan in het reclamespotje luidt: "beleggen, maar dan makkelijk" en "bpost, zoveel is duidelijk". 	<p>Naamkaartje</p> <p>PowerPoint slide 1</p> <p>Internetverbinding + boxen (https://www.youtube.com/watch?v=YjEewqjKVwk)</p> <p>PowerPoint slide 2</p>

	<p>Ik heb hier ook een affiche over gevonden...</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wie is de zender van deze boodschap? Wie heeft dit gemaakt? → bpost bank - En wie is de ontvanger van deze boodschap? → iedereen die het ziet, maar vooral volwassenen - Wat is het teksttype van deze boodschap? → reclame <p>Lkr: Kennen jullie nog andere teksttypes? → een gedicht, een sprookje, een brief, een strip, een bijsluiter,...</p>	<p>Werkboek: les 3 Het communicatiemodel</p>
--	--	--

UITVOERINGSFASE

<p><u>Verwervingsfase:</u></p> <p>Timing: 6 minuten</p> <p>Verbetering oefening 1:</p> <table border="1" data-bbox="197 774 734 941"> <thead> <tr> <th></th> <th>Teksttype</th> <th>Zender</th> <th>Ontvanger</th> <th>Gepast taal-gebruik</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Uitnodiging</td> <td>LO-leraren</td> <td>Leerlingen</td> <td>Ja</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>e-mail</td> <td>Robbe Verplanck</td> <td>An Peeters</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Chatsessie</td> <td>????</td> <td>????</td> <td>ja</td> </tr> </tbody> </table> <p>Timing: 15 minuten</p> <p>2. a</p> <p>Waar zijn ze gebleven?</p> <p><u>Doelpubliek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - jonge lezers <p><u>Waarom merk je dat?</u></p>		Teksttype	Zender	Ontvanger	Gepast taal-gebruik	1	Uitnodiging	LO-leraren	Leerlingen	Ja	2	e-mail	Robbe Verplanck	An Peeters	Nee	3	Chatsessie	????	????	ja	<p>Lkr: In jullie bronnenboek op pagina 52 staan nog 3 andere teksttypes. Lees deze en probeer dan de tabel in jullie werkboek op pagina 82 in te vullen. Bereid dit in potlood voor.</p> <p>~3 minuten voorbereidingstijd~</p> <p>Lkr: OK, is iedereen klaar? Dan gaan we verbeteren! Wat is het teksttype van het eerste tekstje?</p> <p>→ een uitnodiging</p> <p>Lkr: Wie verstuurt de uitnodiging? M.a.w. wie is de zender? → LO-leraren</p> <p>Lkr: Voor wie is de uitnodiging bedoeld? Wie is de ontvanger? → leerlingen</p> <p>Lkr: en vinden jullie dat het taalgebruik gepast is? → ja.</p> <p>☞ klassikale verbetering</p> <p>Lkr: Op de volgende pagina's in jullie bronnenboek staan 3 verschillende teksten over dinosaurussen. We zullen de teksten samen lezen en daarna mag je per twee vraag a en b oplossen .</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wie wil de eerste tekst 'Waar zijn ze gebleven?' lezen? 	<p>Bronnenboek p. 52</p> <p>Werkboek p. 82 bordboek</p> <p>Werkboek p 82 Bronnenboek p. 52-54 Bordboek</p>
	Teksttype	Zender	Ontvanger	Gepast taal-gebruik																		
1	Uitnodiging	LO-leraren	Leerlingen	Ja																		
2	e-mail	Robbe Verplanck	An Peeters	Nee																		
3	Chatsessie	????	????	ja																		

- eenvoudige zinnen
- gemakkelijke woorden
- meer tekeningen dan tekst
- speelse opmaak

De dood van de dino's

Doelpubliek:

- jongeren

Waarom merk je dat?

- eenvoudige zinnen
- uitgebreide inhoud
- speelse opmaak

Dodelijke vulkaan

Doelpubliek:

- volwassenen

Waarom merk je dat?

- uitgebreide inhoud
- lange zinnen
- wetenschappelijke termen
- weinig illustraties

2. b

Vermoedelijk	Waarschijnlijk
De groei	De toename
De hint	De aanwijzing
De kleine planeet	De asteroïde
De ongeboren vrucht	De foetus
Over de hele wereld	Wereldwijd
Reusachtig	Gigantisch
De steen uit de ruimte die op de aarde neerstort	De meteoriet
De uitbarsting	De eruptie
Uitspuwen	uitbraken

- Wie wil de inleiding en de eerste alinea lezen van de tweede tekst? De laatste alinea?
- Een vrijwilliger om de inleiding en de eerste alinea van de laatste tekst te lezen? Wie wil de tweede alinea lezen? En tot slot, de laatste alinea?

~leerlingen lezen de tekstjes luidop voor~

Lkr: Vergelijk nu per 2 de 3 teksten nu met elkaar en vink de juiste antwoorden aan in de tabel.

~leerlingen bereiden de oefening voor~

Lkr: Wanneer je klaar bent mag je ook oefening b al maken. Hierbij moet je op zoek gaan naar synoniemen in de teksten voor de onderstaande woorden.

Lkr: Is iedereen al klaar met oefening a? Dan gaan we deze eerst al verbeteren en daarna kan je nog even verder werken aan oefening b.

- Wie denk je dat het doelpubliek is van eerste tekst 'Waar zijn ze gebleven?'
- jonge lezers
- Waarom merk je dit?

☞ klassikale verbetering

Lkr: Heeft iedereen alle synoniemen gevonden? Wat is een synoniem voor *vermoedelijk*?

☞ klassikale verbetering

Werkboek p 82
Bronnenboek p. 52-54
Bordboek

Werkboek p 82 - 83
Bronnenboek p. 52-54
Bordboek

<p>Timing: 5 minuten Verbetering oefening 3</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) volwassenen met kinderen 2) kinderen en jongeren 3) volwassenen 4) jongeren 5) jongeren 6) volwassenen met kinderen <p>timing: 3 minuten oplossing oefening 4.: tijdschriften voor kinderen, televisie, internetreclame,...</p> <p>timing: 6 minuten</p> <p>BESLUIT: De zender kiest het taalgebruik, de inhoud en het kanaal dat past bij het doelpubliek.</p>	<p>Lkr: Op pagina 55 en 56 staan 6 advertenties, waarvan we het doelpubliek moeten proberen te achterhalen. Als we de eerste advertentie bekijken, voor wie zou die kunnen bestemd zijn?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat is de boodschap? - Wie is de zender van deze advertentie? <p>☞ oefening klassikaal maken</p> <p>Lkr: Heeft iedereen alles genoteerd? OK. Een producent van computerspellen voor kinderen wil reclame maken en een zo groot mogelijk publiek bereiken. Welke kanalen zou hij dan kunnen gebruiken? L: tijdschriften voor kinderen, televisie, internetreclame,... ~antwoorden mee noteren op het krijtbord~</p> <p>Lkr: Waar houdt de producent van de computerspellen dan rekening mee? Hoe noemen we deze groep mensen "waarvoor het bestemd is"? → het doelpubliek</p> <p>Lkr: Inderdaad, heel goed! Waar moet de zender overal rekening mee houden afhankelijk van zijn doelpubliek?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Als je tegen kleuters spreekt, ga je op dezelfde manier ook iets tegen je leraren zeggen? → taalgebruik is anders - Als je terug denkt aan het reclamespotje... Wat liep er daar mis? → je past de inhoud van je boodschap aan: een gedetailleerde beschrijving van een nieuwe motor voor garagisten is minder geschikt voor een kapster bijvoorbeeld. - En als je terug denkt aan vraag 4... de manier hoe je de boodschap verspreid, wat kan je daaruit besluiten? → het kanaal moet ook aangepast zijn aan het doelpubliek. 	<p>Bronnenboek p. 54-56 Werkboek p. 83: oefening 3 Bordboek</p> <p>Werkboek pagina 83, oefening 4 Krijtbord + krijt</p>
<p>Eventueel 5 minuten pauze</p>		

<p>Verwerkingsfase Timing: 10 minuten</p> <p>Tekst 1: De aanspreking en de slotformule zijn niet gepast.</p> <p>Tekst 2: Het kanaal is niet gepast.</p> <p>Tekst3: De formele taal past niet bij de ontvanger.</p>	<p>Lkr: Oefening 5 staan er 3 korte boodschappen, maar hier en daar zijn er zaken die niet echt gepast zijn. X, wil jij de eerste boodschap eens lezen? Wat is er hier niet gepast? L: de aanspreking en de slotformule zijn niet gepast. Lkr: Wat had een betere aanspreking en slotformule geweest? L: 'Beste ouders', 'Beste mevrouw en meneer X',... en als slotformule: 'met vriendelijke groeten',... Lkr: Heel goed! De tweede boodschap... "t is uit. 'K ben je beu en verliefd op Jarne. A." Wat is er hier niet gepast? - Wie heeft er in deze klas een lief? Wat zouden jullie er van vinden als hij of zij het zou uitmaken via een berichtje? Heeft iemand dit al eens meegemaakt/ zelf gedaan? - Hoe had hij of zij het beter kunnen doen? L: het kanaal is niet gepast. Lkr: Wat is er ongepast in de laatste boodschap? L: De formele taal past niet bij de ontvanger.</p> <p>Lkr: Hebben jullie zelf nog voorbeelden van situaties, waarbij je vond dat de communicatie minder gepast was? - Wat was er toen gebeurd? - Heb je toen zelf iets gedaan? - ...</p>	<p>Werkboek p. 83: oefening 5</p> <p>Bordboek</p>
<p>Timing: 20 minuten</p> <p>a) De leerlingen moeten de inhoud en de taal aanpassen →herwerking = persoonlijk antwoord</p> <p>b) De leerlingen moeten zowel de inhoud, als de taal en het kanaal aanpassen. →herwerking = persoonlijk antwoord</p>	<p>Lkr: In jullie bronnenboek op pagina 57 staan 3 korte teksten. Nu is het aan jullie om die teksten te herschrijven, zodat ze passen bij het opgegeven doelpubliek. Lees eerst de 3 tekstjes en daarna het voorbeeld. Dit kan je op weg helpen om daarna zelf aan de slag te gaan. Zijn er nog vragen? ~de leerlingen maken de opdracht~</p>	<p>Bronnenboek pagina 57</p> <p>Werkboek p. 84</p>

	<p>Lkr: Is iedereen klaar met de teksten te herschrijven? Wat moest er aangepast worden bij de tekst over de formule 1-wagens? →de taal en de inhoud Lkr: Wie wil zijn/haar herwerking voorlezen?</p> <p>Wat moest er aangepast worden bij de uitnodiging van de kunstacademie? →zowel inhoud, als taal en kanaal. Omwille van de informele taal is het niet gepast om het via dit kanaal naar de burgemeester te sturen Lkr: Wie wil zijn of haar herwerkte versie voorlezen? Welk kanaal zou je gebruiken?</p>	
AFRONDINGSFASE		
Zie verbeter sleutel toets	Als afronding heb ik nog een kleine toets voorzien. Geen paniek! Deze gaat niet op punten, maar het is voor mij een check of jullie het helemaal begrepen hebben!	toets

Les 13: Houd rekening met je doelpubliek

Naam:

Klas:

Datum:

1 Bepaal voor elke advertentie het doelpubliek. (.../4)

1

2

Word jij één van de drie nieuwe troeven van Antwerpen?

De stad geeft drie talentvolle jongeren de kans om hun origineel idee voor een jong Antwerpen te realiseren.

Jij bent jonger dan 26 jaar;

- je woont of studeert in Antwerpen;
- je bent een culturele duizendpoot, creatieve webdesigner, sportfreak, veelbelovende kok, modeontwerper, artiest, productontwikkelaar of nog iets helemaal anders;
- en vooral: je bedenkt een plan om met jouw talent van Antwerpe een betere plek te maken voor kinderen en/of jongeren.

Dan helpt de stad jou om dat plan te realiseren, ook financieel.

Dien vandaag nog je project in via www.jeugd.antwerpen.be/troef

STAD ANTWERPEN

www.jeugd.antwerpen.be
troef@stad.antwerpen.be

3

4

	1	2	3	4
doelpubliek				

2 Stel je in de plaats van de ontvanger. Wat is er in de onderstaande berichten minder gepast? (.../2)

1 Geachte mevrouw
 Jasper kan volgende week niet naar de vioolles komen, omdat hij op taalkamp is.
 Vriendelijke groeten
 C. De Crom

2 Stan stoorde de les → straf → 4 blz Franse voc
 CU
 M. Carlens

tekst 1

tekst 2

3 Plaats bij elke boodschap een geschikt kanaal. (.../4)

1

Coupe aardbeien	€ 7.20
Coupe bresilienne	€ 8.50
Coupe orange	€ 9.25
Dame Blanche	€ 9.50

2 Liefste meter
 De kok is daar, met een speciaal gerecht voor het nieuwe jaar: een lepel vol liefde, een snuifje geluk, een paar druppels vrede en het kan niet meer stuk!
 Je kapoen
 Kain

kanaal:

kanaal:

3 **Hoe gebruiken en hoeveel**
 Indien uw arts het niet anders voorschrijft, worden volgende dosissen aanbevolen.
 Eenmalige dosis per dag
 Volwassenen 1-2 bruistabletten tot 6 bruistabletten
 Kinderen 5 - 9 jaar 1/2 - 1 bruistablet 1 ½ à 3 bruistabletten
 Kinderen 10 - 16 jaar 1 bruistablet tot 4 bruistabletten
 De bruistabletten oplossen in een glas water en uitdrinken.
 De behandeling dient in principe zo kort mogelijk te worden gehouden.
 Wanneer de pijn of koorts niet verdwenen zijn na enkele dagen, raadpleegt u best uw arts.

4 Miste de trein.
 Volgende op 17.05 u.
 ☹️ x

kanaal:

kanaal:

Bijlage 2: hand-out PowerPoint

“
In mijn bank
helpen ze mij
met een glimlach

Online Spaarrekening
0,50% en 1,50%
behouwen getrouwheidspremie

op jaarbasis

aanbod geldig
t.o.m. 21 januari

post bank
Zoveel is duidelijk